



Št. 5.-6.

V Ljubljani, 1. maja 1921.

XXIX. tečaj

R. P. Petruška:

Ančka dobi zobčke.

Glejte jo, otroka:
Ta le naša Ančka
vedno, vedno joka
in prav nič ne spančka!

»Draga, draga Ančka,
kaj pa, kaj pa hočeš?
Ali si bolančka,
ko tako nam jočeš?



Le povédi nama:
rada bi sladkorja? —
Kruhka?...« Reče mama:
»Zanjo ni še skorja!«

»Naše dete tega,
vem, da nič še noče:
zobčki le bolé ga,
in zato tak joče.« — —

Naši Ančki radi
zrastli zdaj bi zobčki;
že njih beli, mladi
kažejo se robčki.

Kmalu zobčkov vrsta
v ustih bo bleščala,
Ančka spet bo čvrsta,
več ne bo jokala.

A tedaj sladkorja
naši Ančki dajte:
bo li dobra skorja,
nič je ne vprašajte!



Ivan Langerholz:

Šola lepega vedenja.

3. Pokorščina.

Komaj smo zadnjič malo omenili pokorščino, že se je jel šobiti Tine Trmec, pa nekaj godrnjati: »Mm, pokorščina! To je za otroke!« — Sevė — tak-le Tine . . . Enajst let bo star, pa ni več otrok! A še ta modrost ni zrastla na njegovem gnoju, ampak pobral jo je z gnojišča Janeza Kukca. Ta Janez Kukec pravi, da je korajžen, pogumen, da nič takih. In ta svoj pogum kaže s svojo trmoglavostjo in upornostjo. Veliko več poguma je pa treba dandanes za to, da dobro storiš, kakor pa za slabo reč. Bolj pogumen je tisti, ki rad uboga, kakor pa tisti, ki se upira pokorščini.

Minka Lenart pa misli, da je pokorščina samo za druge otroke, zanjo pa ne. Kar ji ata ukažejo, kamor jo mama pošljejo, vse prepusti drugim: »Naj pa Tonček naredi! Naj pa Jerica prinese!« Ali je tako mrdanje lepo? Komur so ukazali, tisti naj gre, tisti naj naredi, tisti naj prinese! Tako ravnajo pridni otroci, pa se pozneje nikoli ne kesajo. Zakaj bi pa še lenuhi in lenuške ne? Malo dobre volje je treba, pa gre. —

Ali pa veste, kako dela Ivanka Bomže? — Kje je pa ta doma, ker se tako čudno piše? Ni tako daleč od vas. Mogoče še v vaši vasi ali pa še v vaši hiši? Saj poznate take otroke, ki na vsak ukaz odgovarjajo: »Bom žel!« Potem se pa igrajo, ali pa gredo k so-

sedu v vas; na svojo dolžnost pa pozabijo. Ali pa v šoli obetajo, da se bodo naučili; doma pa knjige spé v torbi, otrók pa od nikoder ni.

Jerica Kislica pa vselej solze pretaka, kadar mora ubogati. Nobena reč ji ni hujša kot ljuba pokorščina. Da prisiljena pokorščina nič ni vredna, ji komaj pride na misel.

Tonček Radoznanl mora pa vselej vprašati: »Zakaj?« Oče mu pravijo: »Tonček, prinesi mi malo vode!« In Tonček se oglasi: »Pa zakaj?« A, boš morda vendar vedel, zakaj. Žejni sol! Ali pa se bodo u. — »Pojdi v prodajalno po soli pa po jesiha!« — »Pa zakaj?« — Gotovo ne zato, ker je doma soli in jesiha preveč? — Enako tudi v šoli vedno gode: »Zakaj?« Revež ne ve, zakaj se uči računstva, zakaj risanja, zakaj telovadi? Skoro se nam smili. Zakaj?

Ali pa Mihéc iz Šibovja? Ne uboga prej, da se mora oglasiti šiba. Nesrečna šiba! Pa še bolj nesrečen Mihec! Ali morda meni, da bo mogel kje na svetu izhajati brez pokorščine? Po pravici in po resnici povedano, da nihče ne pozna takega kraja. Poglejte Minko z Vesele gore. Vedno uboga, pa je tako jasnega in vedrega obličja, kakor bi ji ponoči in podnevi sijalo solnce. Pa jo vprašajte, zakaj je tako vesela. In odgovorila vam bo: »Zakaj bi pa ne bila? Saj mi ni nič hudega. Starši me imajo radi, ker jih rada ubogam. Ubogam jih pa rada, ker vem, da Bog tako hoče.«

Ker Bog tako hoče!

To je tista slaščica, ki naredi pokorščino sladko; to je med, s katerim moraš namazati kruh pokorščine, če ga hočeš z veseljem uživati. Pokorščina s šibo je pa grenka kot pelin.

4. Postrežljivost in vljudnost.

Pojdite enkrat na Kregarsko in oglasite se tam pri Prepiravčkovih. To je ondi semenj! Peter prosi Franco, naj mu pomaga pri delu, pa mu jezik kaže. Anica prosi Jožka, naj ji prinese par jabolk, ko jih gre že zase iskat, pa ji z vso grobostjo zarobi: »Tebi že nikoli! Imaš ravno tako daleč ponje!«

Pri Jezičkovih ni pa nič bolje. Jurče je brez vsega vzroka nabil Francka. Sestra Lojza pa ne gre s Franckom na polje, ampak bevška: »Saj ni treba, da bi morala Francka ubogati. Starše že moram, takega frkolina pa ne.« Tako je tam, kjer otroci ne poznajo Gospodovih besedi: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. In kdo je naš bližnji? In kdaj ljubimo bližnjega kakor same sebe? Lojza, ti molčiš! Malo smo te že zadeli, kaj ne? Povej mi, kaj bi pa ti storila, če bi te Francek ne hotel ubogati? — »Kaj? Natepla bi ga. Saj sem močnejša kakor on.« — Torej ti želiš, da bi ti Francek pomagal, ti pa Francku nočeš pomagati? Kaj bo pa čez par let, ko bo Francek močnejši kakor ti? Kaj? Ali bo prav, če bo Francek tebi vračal, kakor mu ti zdaj posojuješ: nabunkal te bo! Le glej me! Res bo pa le. In boja potem ne bo konec, in večno sovraštvo bo med vama, Lojza! Tako ne sme biti! Zapoved božja zahteva, da bližnjemu vse storimo, kar si sami po pravici želimo; nič pa takega, česar sami po pameti nočemo imeti. Ali veš, kje se to bere? Vidiš, to je delo postrežljivosti in vljudnosti. Če boš tako ravnala, bo na Kregarsko posijalo solnce.

Janez Pomagáj je pa dober fant. Oni dan je spremljal Koparjevo mater iz mesta, pa jim je pomagal nesti precejšen zavitek. Pa zastonj pomagal! Nič ni hotel vzeti, ko so mu mati ponujali malo pla-

čila. Takih fantov je malo. To je postrežljivost! Ni pa lepo, če dobro storiš le za denar, kakor dela to Pohlepnikova Marijanica. Vse za denar! Še starši ji morajo ubogljivost plačevati! To je pa grdo! Kaj pa, Marijanica, ko bi starši tebi pokazali račun, koliko so že storili zate in vse — zastonj!

Mirko Neroda je pa lansko leto povedal nekemu tujcu, kje naj hodi, da bo prišel na veliko cesto. Povedal mu je res — pa kako! Tujec je nazadnje ravno toliko vedel, kakor takrat, ko je vprašal. »Ko boste prišli na naš travnik, pa zavijte na stezo, potem pa čez Potokarjevo brv, pa mimo Grudnovega zelnika, pa boste prišli do našega gozda, potem boste kmalu na cesti.« Samo, ko bi bil ta tujec vedel, kje je vaš travnik, pa kje je Potokarjeva brv, pa kje je Grudnov zelnik in kje spet vaš gozd? Ali misliš, da je vaša vas znana po celem svetu? Če bi bil, recimo, takole povedal: »Ko boste prišli do prvega travnika, čez katerega drži steza, zavijte na tisto stezo. Ko boste pa prišli do brvi, pojdite čez brv, mimo njive, kjer je zelnik, potem pa naravnost skozi gozd, pa vam ni mogoče zaiti.« Tako bi bil vedel tujec vsaj približno, kje mora hoditi. Če pa ne znaš pota popisati sam, pa pospremi tujca nekaj časa, ali pa pokliči očeta, da bodo povedali to, česar ti ne znaš. Deklice naj pa tujca nikar same ne spremljajo, ker je tako bolj prav. Deklice morajo biti bolj sramežljive.

Še na nekaj bi bili skoro pozabili. Grobinčeva Fanika je pa zadnjič dala dekli tak-le odgovor: »Kaj boš ti! Saj nisi našal!« Fanika, to je pa sirovo. Tudi človek, ki služi, je človek. In ne samo človek, ampak tudi spoštovanja vreden človek. Služiti ni greh, in pošten in priden služabnik je več vreden kot vsak pohajkovač. Hudo je bilo vaši dekli, ko je morala od

doma, proč od staršev, proč od bratov in sester, proč od rojstnega kraja, v pusto tujino, iskat dela in kruha. In če je ta pošteno zasluženi kruh namazan še s takim medom, kakor ga maže ta Fanika, mora biti dekli dvakrat hudo. Nobenega človeka ne bomo zaničevali, če smo res vljudni. (Nadaljevanje.)



J. E. Bogomil:

Kdo bo zmagal?

Nič prav zadovoljen se ne vrača Lovrinov Tonček. Mama so ga namreč poslali na pošto — po znamke — lično torbico so mu obesili preko rame, da bi vsega »ne vsejal«. No, pa do tu sem ni še ničesar vsejal; znamke in nekaj denarja — oboje je še v torbici. Samó v srcu ní — prave zadovoljnosti.

Obstal je namreč pred Matevžétovo češnjo. In to je tisto.

Čisto na samem stoji ta češnja, precej proč od vasi — zato je le še bolj zapeljiva. K nji je danes malo nameril Tonček svoj korak, da bi videl, kdaj bodo kaj češnje zrele. Pa se mu je zazdelo, da je potegnil veter, in izmed listov mu je zašepetal glas: »Tonček, zrele smo že! Pridi in pokusi nas!« Kako ga je génilo to vabilo!

Neki skriven glas se pa oglašá in mu pravi: »Tonček, nikar! Češnja ni vaša; Matevžétova je.«

Od druge strani pa sliši spet óni glas: »Kdo bo pa videl? Ali meniš, da ima Matevžè vse češnje preštete?« — —

»Bog te bo videl,« mu reče zopet vabeči glas, »saj so vam gospod katehet povedali, da Bog vse vidi in vse vé.«

»No, in ravno zate se Bog sedaj-le briga, kaj-pak!« se zopet oglasi izmed listov nasprotni glas. »Ali meniš, da Bog nima drugega dela?«

A zopet ga zavrne dobri glas: »Nikar, Tonček! Premačaj se! Bog je povsod pričujoč. Zraven tebe je.«

»Ah, zaradi par češenj ne bo pri Bogu take zamerel!« mu zopet zašepeta češnjevi glas.

Tonček pa stoji in premišljuje.

Češnje so res dobre. Rad bi jih pokusil. Boga ima pa tudi rad — ne bi se mu rad zameril. Kako bi človek zdaj storil, da bi bilo na vse plati prav? — — že odlaga Tonček svojo torbico, že se pripravlja, da urno spleza na češnjo, že se drži za deblo, ogleduje, če ga nihče ne vidi — pa — nak! — hitro skoči po torbo in jo mahne proti domu. V zadnjem trenutku je zmagal glas vesti.

»Tonček, kam pa bežiš?«

Izza debla sosednje češnje se naenkrat prikaže Matevžè. Kakor okamenel obstane Tonček sredi pota. Sedaj bo po njem — —! Komaj si upa sopsti.

»Pojdi nazaj malo!«

In ni šel rad. Bal se je. Res ni storil nič hudega, res se je premačal — pa vendar!

»Le pojdi no! Saj ne bo nič hudega. Pojdi! Boš šel na češnjo. Rad te imam, ker si tak junak!«

Urno je skočil Tonček nazaj in še bolj urno je splezal na češnjo. Kako mu je šel v slast dobri sad, ko je trgjal Tonček češnje z zavestjo, da ni tat in da je skušnjavo hrabro premačal! Ko sta se pa vračala z očetom Matevžétom proti domu, mu je Matevžè



Huda skušnjava.

naročil: »Kadar bi rad češnje, kar k nam pridi, pa jih bova šla obirat. Takemu fantu, kot si ti, jih že zmerom rad dam!«

In — če verjamete ali ne verjamete — skozi tri tedne po tem je bil Tonček vsak dan pri Matevžetovih.



A. Čadež:

Dvakrat Lenčka.

Osebe:

Mati Helena Močnik.

Njen otrok Lenčka.

Pet otrok kot enojka, dvojka, trojka, četverka, petica.
S primerno izpremembo tudi za dečke.*

1. prizor.

Mati: Jojmene! Koliko mi dá ta otrok opraviti! Saj drugače bi se že še izhajalo: zaslužek imamo dober, zdrava sem in lahko delam. Toda ta otrok me skrbi noč in dan. Bilo bi komaj, da bi človek kar naprej stal s korabačem zraven nje, pa bi se še ne učila. Ni čudo, če ji pravijo v šoli, da je dvakrat Lenčka. Pa je res nekaj posebnega ta deklíč: še igrati se jí z drugimi otroki ne zljubi. Ko bi bila lena tudi za jed, bi mislila, da je kaj bolna; toda doslej se v tem oziru še ne morem pritožiti. (Pogleda na uro.) Kje neki hodi danes? Saj je že pet proč. Drugi otroci so že prišli davno iz šole. Moram vendar pogledati, kje tiči? (Vstane in gre proti vratom. Čujejo se koraki.) Aha, zdaj prihaja.

Lenčka: . . . dan! (Govori počasi.)

Mati: Pa zopet pozno! Ali ne znaš lepše pozdraviti? Obesi obleko!

Lenčka (obesi prav počasi čepico in jopico na obešalnik.)

Mati: Kaj pa za jutri? Si dobila kakšno nalogo? Pokaži torbico!

Lenčka (odpre počasi torbico in potegne ven prazno tablico.)

Mati: Kaj? Nič niste pisali danes?

Lenčka (zanika z glavo.)

Mati: No, dve uri v šoli, pa da bi ne bile nič pisale? Seveda, učile se menda tudi niste nič! Kar sedele ste in pa dremale... Tebi bi bilo to pač všeč. (Išče po torbici; listič pade iz nje.) Aha, pisemce od gospodične učiteljice! (Bere.)

»Ljuba gospa Močnik!

Vaša hčerka zopet ni spisala naloge in v šoli je tudi ni marala pisati. Tako je pa že lena, da ga ji ni para. Prosim, kaznujte jo sami in poskrbite, da Vam ne bo delala sramote...«

To je pa že od sile! Sramota zate in za vso hišo! Ti nepridiprav ti! Kdaj bo že konec teh tožbâ? Ali ni žalostno, da nas zaradi tebe nosijo ljudje po zobeh? Pa še nekaj je tukaj-le zapisano: »Do jutri mora deklica spisati vso malo poštevanke.«

Vsedi se takoj in začni pisati! Za kaznen danes ne dobiš nič pojuznika; za god tudi ničesar ne pričakuj! Tvoje lenobe ne bom podpirala z darili. — Vsedi se k mizi in spiši!

Lenčka (stoji ves čas mirno, brez čuta, kakor bi bila iz kamena.)

Mati: Le urno, urno! Tu imaš tablico. (Potisne tablico Lenčki v naročje.)

Lenčka (krampljá s prstom ob robu tablice.)

Mati: Zdaj imam pa že dosti tvoje trme. (Jo frčne s prstom po licih.) Takoj k mizi, če ne . . .

Lenčka (gré po polževo.)

Mati: Saj boš še zaspala med potjo! Ali naj pokličem postreščka, da ti bo pomagal noge prestavljati?

Lenčka (se vsede lenobno na stol.)

Mati: Glej, da pravilno in lepo izdeláš, kar je naročila gospodična učiteljica! Med tem grem še k sosedí, da bo prišla vrata zapret. Jaz moram potem na kolodvor očeta čakati. (Odide.)

Lenčka (zeha in gleda skozi okno:) Saj sem danes že dovolj pisala. Prsti me bole, ko sem držala črtalnik toliko časa v roki. Gospodična je pa tudi prisitna; misli, da moram zmerom pisati. Danes nalogo, jutri zopet nalogo! Danes se moram tole na pamet naučiti; pa še tega ne pozabim, že dá zopet nekaj novega, naj se naučim na pamet, kakor da bi bilo to taka zabava. Saj nam otrokom tega ni treba! Sama naj piše, pa sama naj se uči. Mi otroci smo zato, da sedimo in da nas gospodična vodi na sprehod. To je še najlepše, kar imamo v šoli. (Zeha.) O, kako bi bilo prijetno, če bi ne bilo nič šole! Kdo neki si je to izmislil? . . . (Zeha in prime za črtalnik.) Čemu naj zdaj pišem naštevanko? Ali za učiteljico? Saj jo menda zná? Pa kako radovedna je v šoli! Zmerom kaj novega vpraša; pa navadno le kaj takega, česar jaz ne vem. Zakaj me ne vpraša, kaj jaz rada jem, pa kakšne igre in igrače imam rada! Pa me menda nalašč kaj drugega vpraša, da ne vem; potem moram pa še listek domov nesti. Meni se zdi, da prav nalašč tako dela? Zato pa tudi jaz prav nalašč ne bom pisala! (Zeha.) To bo spet rdeča jutri

in pa huda! Bo rekla: »Lenčka, Lenčka, lenoba je greh...« Samo, če mama pride, me bo pa spet na-tepla. Rajši spišem. (Zlomi črtalnik.) Tako! Res sem hotela pisati, zdaj pa ne morem!

Mati (vstopi:) Si že izgotovila?

Lenčka (zanika.)

Mati (strmi, gleda, vije roke:) Kaj, še nobene črtice! O ti nadloga ti gnila!

Lenčka: Črtalnik je zlomljen.

Mati: Se je pa zopet sam zlomil, kajne? Ti in pa tvoj izgovor sta oba enaka. (Koniči črtalnik.) Tako! Zdaj pa brez obotavljanja! Jaz grem na kolodvor. Tam v omari je mleko, toda ne zate; ključ sem vzela s seboj. Kdor ne dela, naj tudi ne jé! Danes ne dobiš ničesar. Naj te pa post izučí, če te jaz ne morem.

Lenčka (na jok:) Mama, lačna!

Mati: Je že prav, le bodi lačna! Boš vsaj vedela, kdaj si me žalila. In da veš: jutri se mí spravi od doma, pa pojdi, kamor hočeš; jaz te ne maram več, če se ne poboljšaš. Le poišči si drugo mater. Dolgo časa sem ti prigovarjala izlepa. Zdaj je pa dosti tega. Kdor ne mara slušati, naj pa čuti.

Lenčka (joče:) Mama, lačna!

Mati (gre skozi vrata, pa pride še enkrat:) Le hitro piši, kmalu bo noč. Luči ne pustim prižigati. Ko spišes, opravi večerno molitev in se vlezí! (Gre.)

Lenčka (jokavo:) Lačna sem, zdaj moram pa še pisati, vse zaradi gospodične. Nič več ne pojdem v šolo. Očeta bom prosila, naj gremo kam proč, potem bo pa imela gospodična! (Joka.) Zdaj bo tema in strah! Malo moram vseeno pisati. (Vzame ploščico, kí pa jí zdrkne na tla.) Na, zdaj naj jo pa še pobiram, ko sem tako trudna! (Joka.) A, že vem. Nič se ne bom pripogibala; rajši se vsedem k tablici. (Vsede se na tla, na

pol ležé, in hoče pisati.) 1×1 je Oh, kako je to nerodno! Črtalnik je zanič. Moja mama pa tako nerada kaj kupi. Druge deklice imajo veliko lepše črtalnike. Zaviti so v zlat in srebrn papir, zato pa veliko lepše pišejo. Ne, tako ne morem. Kar na tole ležišče se spravim; saj se tam tudi lahko piše. (Gre na kanapé.) Enkrat ena je Koliko je pa 1×1 ? Čakaj no, se bom takoj spomnila. (Zeha.) To sta dve številki! Aha, 1×1 je dve. Tako! Zdaj pa naprej: 2×2 je Oh, zdaj pa ni več ne vidim in tako trudna sem. (Zaspi.)

(Temno. Lenčka smrči.)

2. prizor.

Zlata enojka (deklica z veliko zlato številko na hrbtu ali pa v roki:) Moram vendar pogledati, kaj dela ta mala lena učenka. (Stopi k ležišču.) Zazibljem jo v lepe sanje o samih enojkah. Gospodična me je že tolikokrat poklicala, uboga mati že toliko časa prosi ljubega Boga, da bi ji prinesel njen otrok same enojke domov! Zdaj sem pa tu. Upam, da bo zdaj deklica dobila veselje do učenja. (Pogleda na tablico.) Oho! Kaj pa je to? $1 \times 1 = 2!$ — — Tukaj pa ne morem ostati; moram takoj naprej. Kdor tako računi, ta pač ne more biti moj prijatelj. Grem rajši k pridnim otročičem v šentjakobsko šolo, pa k uršulinkam, pa na vadnico. Tam se pa kar trgajo zame.

(Zapoje:)

Nikár se ne huduj na mé —

enojka, dèkle, ni za té!

Naloge, ki so take-le,

me v dno srca bolé.

(Odide.)

(Po napevu »Spomladi vse se veseli, vsaka ptička žvrgoli . . .«)

3. prizor.

Srebrna dvojka (kakor prej enojka:) Če se enojka umakne, pridem pa jaz na njeno mesto. Ta-le deklica menda ni preveč pridna? Morda jo bo pa mikala srebrna svetloba mojega reda? Moram ji kaj lepega povedati. (Gre bliže in vidi tablico.) Ali prav vidim? $1 \times 1 = 2$. To me pa bode in draži! Zdaj sva pa že opravili! Srebrna dvojka bi izgubila takoj ves svoj lesk, če bi se dalje časa pečala s takim otrokom. Le urno odtod! Povsod dobim vsaj polovico otrok, ki mi bodo delali več časti in veselja, jaz pa jim bom dobrodošla tovarišica.

(Zapoje:)

Nikár se ne huduj na mé,
glej, dvojka, dèkle, ni za té!
Je pridnih deklic še nebroj —
poiščem jih takoj. (Odide.)

4. prizor.

Bela trojka: Jaz sem trojka. Kdo me ne pozna? Le vprašajte otroški svet! Moji prijateljčki in drobne prijateljice niso ravno najmodrejši, saj vsi ljudje itak ne morejo biti modri kakor Salomon. Ponosna sem pa, ko slišim tu in tam v šoli iz ust učiteljev in učiteljic táko-le pohvalo: »Pošteno zaslužena trojka je boljša kot nezaslužena enojka.« Zato sem pa danes tudi jaz prišla pod to-le streho. Rada bi to-le zaspànè pregovorila, da bi se me oklenilo. (Stopi k ležišču.) A ni mogoče, ni mogoče! Kar pa tukaj-le vidim, mi skoraj zapira sapo. Ne, ne! Le ostani sama. Tako daleč se pa ne izpozabim, da bi sklepala bratovščino s takimi prepeljuhi!

(Zapoje:)

Nikár se ne huduj na mé,
 če tudi trojka ni za té!
 Plačnica bodem slednji čas
 le dobri deci jaz. (Odide.)

5. prizor.

Črna četverka (vstopi nerodno:) Tako! Tukaj-le bo morda kaj zame? Učiteljica je nekoč pripovedovala, da je nad menoj zlomila že marsikatero šibo. Mislila je namreč, da nimam udnice, ampak, da me le lenoba tlači. Toda to, kar sem, ostanem: Če me kdo postavi na glavo ali pa na nože: jaz sem stolček. Stolček včasih čisto prav pride! Če pa prinesó moji prijateljčki v šoli take stolčke v šolskem naznanilu domov, je pa »direnđaj« v hiši. Pa jim je čisto prav!... Tako »seme«, ki me ima posebno rado, je tudi tukajle! Zato sem prišla sèm. (Lenčka jame jokati in vpiti.) Oho, nič se me ne boj! Saj sva prijateljici.

Lenčka: Mama, mama! Ta-le četverka me hoče tepsti...

Četverka: Le tiho! Pokaži najprej svojo nalogo! Pa saj je tukajle. Kaj? $1 \times 1 = 2$. (Se zasmeye.) Tako neumna pa še jaz nisem in tudi nisem nikdar bila! Pa tako lena tudi nikdar nisem bila! Ne, ne, tako pa ne gre! Tebe pa že še ne maram za družbo. Moram poklicati na pomoč drugo tovarišico, ki zna bolje zdraviti tako nemarnost in neumnost.

(Zapoje:)

Nikár se ne huduj na mé,
 četverka tudi ni za té!
 Neumnost tvoja strašna je —
 z menoj ne meri se!

(Pri vratih zakliče:) Gospa petica, le noter! Krasna družba! (Odide.)

Rdeča petica (s tremi rdeče oblečenimi pritlikavci, ki se vležejo poleg nje:) Sem že tukaj! No, če mene kje kličejo, mora biti že sila. Saj drugače vse samo zabavlja čezme: gospodične učiteljice me ne marajo, otroci trepetajo pred menoj, o starših pa še ne govorim ne. Če me zagledajo v spričevalu, se jim vsuje iz ust ploha nemilih pozdravov: grda lenoba, ti prepeljuh ti! Mene ob tem seveda kuha jeza, da sem rdeča kakor takih-le otrok šolski zvezki, ki so podobni bojišču. Toda znam se maščevati, pa strašno maščevati: vsi otroci, deklice in dečki, ki me prinesó domov, morajo hoditi še eno leto v isti razred; drugi pa, ki gredo naprej, jim pa stržejo »hrenček« ter jim dajejo priimek »répete, répete«. (Enako palčki.) Pa kaj klepetam tako dolgo? Urno na delo! (Stopi k ležišču.)

Lenčka (vpije:) Ljuba gospa petica, prosim vas, nikarte mi kaj hudega narediti! Saj vas imam rada. (Zajoče.)

Petica: Pokaži mi tablico! (Pogleda.) Križ božji! S takimi pa nobenega usmiljenja! Kdor ne ve, koliko je 1×1 , temu pa še jaz ne morem prizanesti. (Udari z rokami, palčki poskočijo in vržejo čez Lenčko rjav prt z naslikano želvo in ga trdno privežejo. Lenčka ne govori drugega kakor zategnjen vzdih »ho« in »bom«.)

Petica (zapoje:)

Nikár se ne huduj na mé,
petica tudi ni za té!
Učenja bilo mar ti ni —
zdaj pa kot želva si!

Lenčka (dvigne roke in vzdihuje:) ho, ho, ho...

Petica: Tako se zgodi vsakemu, ki je tako len, da še meni ne ustreže. Želva je znak lenobe, zato smo ti pripeli to žival, da vidiš, v kakšno družbo si zašla. Ker pa vidim, da tli v tebi še iskra poštenosti, in ker znaš prositi, ti prizanesem zaenkrat, da te huje ne kaznujem — samo, če mi nekaj obljubiš. Ali se boš odslej pridno učila?

Lenčka: Bom, bom!

Petica: Lakedemonci so bili modri ljudje, pa so ustanovili posebno sodišče za take, ki so se vdajali lenobi. Kdor je bil obtožen lenobe, je bil najprej ostro grajan; če se ni poboljšal, je bil tepen; ako še to ni pomagalo, so ga izgnali iz dežele. Če bi se danes obnovile take postave, bi se tebi godilo slabo. Toda, kdor obljubi poboljšanje, je vreden usmiljenja. Ali boš, deklica, odslej pridno izdelovala naloge za gospodično?

Lenčka: Bom, bom!

Petica: Naj bo torej! Zaenkrat te bomo dali nazaj tvoji dobri mamici. Ako pa še prineseš kako petico domov, bomo zopet prišli, a takrat ti bomo drugače uro navili. Želve se pa ne boš iznebila, dokler ne pride mati domov.

Lenčka (hoče vstati, prosi z rokami in vzdihuje...)

Petica (palčkom:) Pojdimo zdaj! Naše delo še ni končano. (Občinstvu:) Prosim, gospôda moja, če je kje še kaj takih otrók, da imajo radi želve, kar povejte! Pridemo takoj! (Zapoje kakor poprej. Lenčka vzdihuje. Mati pride, gre k ležišču, se začudi in zavzame ter zakliče: Lenčka!)

Lenčka (vzdihne in zastoka:) Ho, ho...

Mati: Bog pomagaj! Kaj pa je s teboj? Ali sanjam, ali je res? Kdo je pa bil tukaj? Kaj se je zgodilo?

Lenčka: Ho, ho . . .

Mati: Meni se zdi, da ves svet že vé in govori o tvoji lenobi. Glej, ta-le žival se ti prav prilega. Kaj bo iz tebe, če boš taka? (Prime za vrvico in odveže prt.)

Lenčka (skoči kvišku, objame mater in zakliče:) **Mati,** mati! Zopet lahko govorim! Prej mi je pa kar sapo zaprlo, tako sem se bala!

Mati: Če te bo le ta kazen tudi izmodrila?

Lenčka: Oh mati, prav gotovo me bo izmodrila! Boste videli, da me bo gosposdična učiteljica kmalu pohvalila. (Se oklene matere in skače okrog nje.)

Mati: Saj me boš še podrla! — To bo gledal oče, kakó bo vesel, ko pride domov in bo zvedel, da Lenčka ni več — lena, ampak pridna!



Albin Čebular:

Solnce budi.

Zlato solnce vstane
iz srebrne posteljice,
ki jo zibljejo kraljice:
Vesna, Zima in Jesen.

Kakor strélice z višave,
hitro črez goré in trate
pošlje žarke-škrate,
da preženejo zaspanček.

Prvi žarek-škrat priskače —
joj, pa v vodo pade . . .
Milo revček-malček plače,
da vzbudé se v gozdu ptice.

Drugi v sobo pricapljá.
Z dolgim pávovim peresom
Lidko ščegetá po nosku,
dokler se ne nasmehlja.



J. E. Bogomil:

Zdrta ljubezen.

Qvojno opravilo je imela Tomažinova Rozika. V zibelki se je oglašala njena sestra Dorica, v naročje se ji je pa prisladkal zajček in hotel počivati v njenem varstvu.

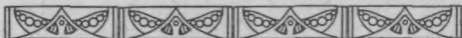
In Rozika je govorila Dorici v zibelki: »Le spančkaj, Dorica, le ajčkaj! Če boš pridno spančkala, pa te bom rada imela, pa najlepšega zajčka ti bom dala, čisto belega. To bo lep!«

In zajčku je pripovedovala: »Kajne, pri meni si rad? Ti ubožec moj, kar pri meni bodi! Te bom lepo varovala. Le nič se ne boj! Ne bo te kuža, ne! Pa mucko bom tudi nabila, če te bo podila. Kako se treseš! Nič se ne boj!«

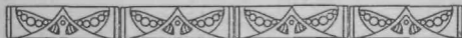
In Dorica je sladko spančkala, zajček pa prijazno migal z gobčkom. Nad obema je pa čula skrbna Rozika. —

Obrnilo se je pa leto, in minil še nekateri dan. Rozika je hodila že v šolo. Dorica je pa koracala po hiši. Za njo je pa tekal njen zajček, tisti lepi, čisto beli, ki ga ji je Rozika obljubila. Dorica mu je pa zdaj strešla. Povila ga je v cunje kakor mati včasih njo, pa ga je pestovala. V lesenem piskrčku mu je pa kuhala kruhovih drobtin, da so bile bolj tečne. In beli zajček je bil vesel dobrot, ki so prihajale iz Doričinih rok.

Dorica je dobila po tem za god lepo, rdečelično punčko. A tistega dne, ko se je to zgodilo, se je začela ohlajati njena ljubezen do zajčka. Zajček je to čutil, da ga Dorica nič več s takim veseljem ne pe-



Belinček se je dobro imel.



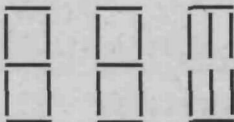
stuje, a pri svoji borni zajčji pameti se ni mogel domisliti, kaj bi bil zakrivil. Toliko je bilo jasno: On je bil komaj drugi, prva pa vedno in povsod tista punčka.

Dorica je spravila nekega dne v tistem času, ko se je jela ohlajati njena ljubezen do zajčka, pod streho obilen zajtrek. V zabelo, ki je ostala na dnu ponve, je nadrobila kruhovich drobtin, da bi bilo še nekaj za punčko, ki se je tudi lačna prebudila. V hišnem kotu je pa čepel Belinček, in zdelo se mu je, da Dorica pripravlja zanj nekaj dobrega.

In »pof!« je udaril s šapo po tleh, pa se zaletel naravnost proti Dorici. Dobro jo je pogodil. Sirota Dorica se je kar prestrašila in zbežala na stoliček, da reši vsaj punčko. Belinček se je pa dobro imel. To mu je šel v slast namočeni kruhek! Še mari mu ni bilo več tiste neumne punčke in njene pestunje. Ko je pa odzajtrkoval, je mirno odšel, brez jeze in brez zahvale. Dorica je bila rešena strahu, punčka pa tudi ni umrla od lakote. Le stare ljubezni ni več.

Naloga.

Zloži 22 užigalic takó-le:



Vzemi zdaj 9 užigalic proč, da ostane pet.

Uganka.

Katera beseda (medmet) ima 4 zloge pa samo
3 različne glase ?

(Rešitev in imena rešilcev — ki se sprejemajo le tekom 14 dni po izidu lista —
v prihodnji številki.)

Rešitev rebusa v 3.—4. številki. »Angelčka«.

Če dva isto storita, isto ni več isto.

Rešitev skrivnostnega napisa v 3.—4. številki. »Angelčka«.

Tvoja duša, ljubo dete,
bodi kakor lep oltar,
nanj polagaj misli svete,
grešnih misli pa nikar!

(Bere se od poslednje vrstice nazaj.)

Imena rešilcev.

Rebus in skrivnostni napis v 3.—4. številki so prav rešili: Klakočer Lud., Jos. Vovk, Ciril Volušček, Pavel Robič, Demšar Al., Štular Filip, Marušič Rastislav, Zorko Al., Razinger Al., Smrtnik Mat., Lavtižar Jos. v št. Vidu nad Ljublj.; Mirko, Stanko in Franci Jeglič, Oroslov Javernik, Lidija Medica, Janko Schrott, Erna Lechleitner, Katica Habjan, Albinca Ravnikar, Ivica Zupan, Tratnik Jelka, Krvina Marija, Eva Wiederwohl, Rozika Vogelnik, B. Podbrežar, Ivo Vogelnek, Boris Verbič, Sonja Nedeljko v Ljubljani; Jureš Laura, Skabrne Friderika, Legvart Karolina, Krajšek Neža, Špegič Herta, Cepuš Amalija in Ana v Celju; Bradač Fr. v Kolinu pri Pragi; Čeh Fr. v Cegotincih; Tušek Jan., Guzelj Jož., Babič Fr., Finžgar Fr., Hartman Fr. in Jožef, Pirc Rudolf, Starman Andr., Škrlj Miha, Hafner Jožef v Škofji Loki; Mihel Pustešek, Zdole, in Janez Gorjup, Pilštajn; Ivana Ogulin, Angela Malnarič, Francka Lukežič, Mimica Žvan, Marija Simonič v Semiču; Marta Kladnik v Mariboru; Fanči Smolej, Hermina Lavtižar, Angelca Rasinger v Kranjski gori; Boris, Davorin in Nada Cijan v Mariboru; Fanči Rojec v št. Vidu pri Stični; Bobnič Franciška v Celju, Marija Karlinger v št. Vidu pri Stični; Fr. Lazarini, Trbovlje-Vode; Al. Ložir, Julij Jesih v

Ljubljani, Franja Skuhala, Veržej; Feštani Dragica, Grčar Hilda, Hernaus, Berta, Hrovat Pavla, Košec Marija, Les Marija, Pust Amalija, Uranič Alojzija, Vetrovec Marija, Voje Hermina, učenke III. razr. na Vodah; Bremec Josip, učenec III. razr. na Vodah.

Samo rebus so prav rešili: Gogala Zoran v št. Vidu nad Ljublj.; Roman Čelek, Danilo Škrabe, R. Škrabe, Albin Čelik v Novem mestu.

Samo skrivnostni napis so prav rešili: Stroj Rudi, Razingar Al., Jeločnik Hubert, Klakočer Lud., Bullinger Oskar, Turnšek Vlado, Kolka Al., Preželj Janko, Gogala Zoran, Bezek Lud., Kržišnik Metod, Pirš Mijo, Štular Filip, Pogačnik Anton, Jož. Brezan v št. Vidu nad Ljubljano; Lah Ladislav, Fr. Zorman, Kosec Tugomer, Marica Pirc, Elza Janovsky, Elica Ilovar, Jelica Iglič, Nežima Mar., Petrič Bronislava, Keršar Vinko, Pengov Božidar, Pengov Mar., Stanislav Kos, Pavel Bohinc, Krulc Ivica, Irena Burja, Stupica Franc, Stanko Močnik, Janko Hieng, Žebre Demeter, Samo Dostal, Lenart Ladislav, Stanko Natlačen, Niko Kavčič, Alfonz Dokler, Irena Sedej, Leo, Ivo, Roman Modič, Zupan Igor, Leopoldina Perko, Oskar Schiller, Bajuk Božidar, Jožica Lehrmann, Ema Hvala, Maksimilijana Perdan v Ljubljani; Rihtaršič Boris, Silva in Ljudmila Hrovat v Celju; Zalika in Ivan Mogel v Letušu; Pavel Pačnik, Razborje; Krašner Mici, Privšek Zofka, Vastič Pavla, Akac Malka v Hrastniku; Marija Plahutnik v Trbovljah; Giorgioni Edi, Ivan in Marta Jelen, Kalan Mat., Bregant Jož. na Kor. Beli; Preželj Janko ob Boh. jez.; Vrabc Danica v Šmihelu; Roman in Albin Čelik, Joško, Milica in Mija Globevnik, Ahlin Ign. v Novem mestu; Meže Anica in Malči, Mekinje; Tonček, Anica in Marta Pleničar v Radovljici; Radovniković Marij v Splitu; Cirila Rusova v Šmartnem pri Litiji; Mihaela Koželj v Mokronogu; Javornik Ivan v Smledniku; Zajec Hel., Sp. Laže; Ivo Slana, Višnja gora; Zdenka Stegu na Jesenicah; Velušček Ciril v št. Vidu pri Ljubljani; Kogovšek Pavel, Vl. Čadež, Janko Lušin, Ad. Prohmar v Ljubljani; Sunčič, Sv. Andraž; Olga, Elca in Milena Bregar v Ribnici; Justina Puklavec, Slatina; Jakob Gortner, Zg. Golica; Novak Ivan, Vič; Ladik Wisinger v Litiji; Teyrovski Fr., Demšar št., Dovžan Stanko iz Tržiča; Marin Milica, Tomac Nadica, Zupanc Anica in Pepca, Gorjan, Cvenk, Barbarossa Pavla, Fink, Lužar, Starec, Mašovac, Levstek Olga, gojenke v Marijinem domu v Kočevju.

Uprava »Vrtca« (Ljubljana, Sv. Petra cesta 80) priporoča »Angelček« l. 1919. Cena celemu letniku je 5 K. Dobi se tudi še »Vrtec« l. 1920 za 12 K in »Angelček« l. 1920 za 6 K. Denar se pošlje po položnici, ki jo uprava priloži pošiljatu.

•Angelček• stane 10 kron na leto. Izdaja društvo »Pripravniki dom«. Urednik: Jožef Volc, župnik na Rovih. Oblastem odgovoren: Ludovik Tomažič. — Za upravnštvo: dr. Jožef Demšar, profesor v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 80. Natiskanila »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.